

Skolval

Ansökningsförfarande, placeringsregler och urvalskriterier

Typ av styrdokument: Regler
Beslutande instans: Barn- och ungdomsnämnden
Datum för beslut: 2026-09-15
Diarienummer: 2026.199 BUN

Gäller för: Barn- och ungdomsförvaltningen,
Alingsås kommun
Giltighetstid: Tillsvidare
Revideras senast: 2026-09-30
Dokumentansvarig: Planeringsstrateg

Innehåll

1.	Ansökningsförfarande	4
1.1.	Vem ska göra skolval?	4
1.2.	Ansökningsperiod och e-tjänst	4
1.3.	Digitalt informationsbrev	4
2.	Placeringsregler och urvalskriterier	5
2.1.	Urvalskriterier för placering till skola vid platsbrist i skolvalet	6
3.	Förtydligande	7
3.1.	Barn/elever med skyddade personuppgifter	7
3.2.	Särskilda skäl	7
3.3.	Folkbokförda har förtur före utomkommunala	8
3.4.	Syskonförtur	8
3.5.	Relativ närhet	8
3.6.	Lottning	8
4.	Skolbytesansökningar under läsåret	9
4.1.	Urvalskriterier för skolbyte och inflyttning till kommunen utanför skolvalet	9
4.2.	Inflyttning till kommunen under läsåret	10
4.3.	Flytt till annan kommun under läsåret	10
5.	Reservantagningslista	10
5.1.	Efter skolvalet	10
6.	Beräkning av relativ närhet	11
6.1.	Elever boende nära varandra	11
6.2.	Elever boende längre ifrån varandra	12

1. Ansökningsförfarande

1.1. Vem ska göra skolval?

Alla barn och elever som ska börja förskoleklass eller årskurs 7 ska göra ett aktivt skolval. Alingsås kommun har enligt skollagen ansvar för att alla folkbokförda elever får en skolplacering i kommunen. Det är därför viktigt att vårdnadshavare skickar in önskemål om vilken skola barnet ska börja i. Observera att en skolplacering inom kommunen inte innebär garanterad plats på den önskade skolan eller på den som ligger närmast hemmet. Alla elever ska göra ett aktivt skolval oavsett om eleven ska gå på kommunal skola, fristående skola eller skola i annan kommun. Ansökan till fristående skolor görs direkt till respektive skola men det är viktigt att i e-tjänsten meddela att barnet fått plats på den fristående skolan.

- *Elever som ska gå i skola i annan kommun ska i e-tjänsten avstå skolvalet och lämna en upplysning om vilken skola/kommun barnet ska gå i.*
- *Elever som ska gå i fristående skola ska i e-tjänsten avstå skolvalet och lämna en upplysning om vilken skola barnet ska gå i.*
- *Elever som redan går i anpassad grundskola i åk 6 antas gå kvar i anpassad grundskola i åk 7 om ingen aktiv ansökan görs.*
- *Barn i förskola som söker anpassad grundskola men inte redan har beslut om mottagande ska göra en aktiv ansökan till grundskola. Det för att eleven inte ska stå utan skola tills beslut är fattat om mottagande i anpassad grundskola.*
- *Elever inskrivna på en F-3 skola antas gå kvar i angränsande skolenhet med årskurs 4-6 om ingen ansökan görs.*

1.2. Ansökningsperiod och e-tjänst

Skolvalet i Alingsås pågår mellan 15 november och 15 december. Det finns möjlighet att ansöka om plats på upp till tre kommunala skolor. Enligt rättspraxis har kommunen inte rätt att särbehandla elever som inte har gjort ett skolval. Kommunen arbetar därför aktivt för att få in ansökningar från alla vårdnadshavare. Om en elev inte gjort ett aktivt skolval antas att eleven önskar en skola nära hemmet. I Alingsås kommun tillämpas samma avstånd som för rätten till skolskjuts för att bedöma om en skola är nära hemmet eller ej. Det är alltid barnets folkbokföringsadress som är utgångspunkt vid avståndsmätning.

Skolvalet görs via e-tjänst på <https://www.alingsas.se/skolval>.

1.3. Digitalt informationsbrev

Alingsås kommun skickar ett digitalt brev till vårdnadshavare för barn och elever som ska börja förskoleklass respektive årskurs 7. Brevet skickas i slutet av oktober och i brevet finns information om hur och var du gör skolvalet. Information finns även att ta del av på Arena för lärande och Alingsås kommuns hemsida. För att kunna ta del av information är det viktigt att kontaktuppgifterna är uppdaterade med epost till båda vårdnadshavarna.

2. Placeringsregler och urvalskriterier

Alingsås kommuns placeringsregler utgår ifrån skollagen (2010:800)

9 kap. Förskoleklassen - Placering vid en skolenhet

15 § En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet.

Kommunen får annars frånga elevens vårdnadshavares önskemål endast om den önskade placeringen skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

10 kap. Grundskolan - Placering vid en skolenhet

30 § En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet inom sin grundskola.

Kommunen får annars frånga elevens vårdnadshavares önskemål endast om

- 1. den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller*
- 2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.*

Beslut enligt andra stycket punkt 2 gäller omedelbart, om inte annat beslutas.

Alla elever ska erbjudas en plats på en skola nära hemmet. För elever som saknar en skola nära hemmet erbjuds skolskjuts. Skolverket förtydligar att det kan finnas flera skolor i kommunen som anses vara belägna nära hemmet så närhetsprincipen innebär inte alltid att eleven blir placerad på den skola som ligger närmast hemmet¹. I Alingsås kommun definieras "nära hemmet" enligt tabellen med maximalt avstånd mellan folkbokförd adress och skolan.

Årskurs	Avstånd i km
Förskoleklass/Åk 1	2km
Åk 2-3	3km
Åk 4-6	4km
Åk 7-9	5km

¹ Skolverket, *Val av grundskola*. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/valja-forskoleklass-och-grundskola-eller-anpassad-grundskola> (Länk hämtad 2026-06-15)

2.1. Urvalskriterier för placering till skola vid platsbrist i skolvalet

Urvalskriterierna tillämpas endast om en skola inte kan ta emot alla elever som önskar placering på skolan och har sin utgångspunkt i skollagen. I övriga fall sker placering utifrån vårdnadshavarnas önskemål.

Ordning	Urvalskriterium	Förtydligande
1.	Barn/elever med skyddade personuppgifter	Elever med skyddade personuppgifter som vistas i Alingsås kommun har företräde vid skolplacering
2.	Barn/elever med särskilda skäl	Urvalskriteriet avser barn/elev med behov av omfattande stödinsatser som inte kan tillgodoses vid en annan skola än vid den ansökta skolan. Avlämnande skola/förskola ska åberopa <i>särskilda skäl</i> innan ansökningsperioden för skolvalet påbörjas den 15 november. Det krävs en utredning av barn- och elevhälsoteam och berörda rektorer (förskola/skola) för att kunna åberopa <i>särskilda skäl</i>. <i>Särskilda skäl</i> innefattar exempelvis inte var kompisarna fått placering eller var eleven hade undervisning i hem- och konsumentkunskap och moderna språk.
3.	Folkbokförda i Alingsås kommun har förtur före barn/elever folkbokförda i andra kommuner	Hemkommun har huvudansvar för de folkbokförda elevernas skolgång. Barn/elever folkbokförda i Alingsås kommun har förtur före barn/elever folkbokförda i andra kommuner. Elever folkbokförda i annan kommun ska lämna intyg på ny folkbokföringsadress om de ska flytta till Alingsås kommun.
4.	Syskonförtur (F-3)	Syskonförtur gäller endast om ett syskon går på samma skola som man önskat i förskoleklass till och med årskurs 3 på höstterminen. Som syskon räknas helsyskon, halvsyskon samt så kallade "bonussyskon", alltså barn som är folkbokförda på samma adress men inte har samma vårdnadshavare.
5.	Relativ närhet	Den relativa närhetsprincipen innebär att avstånd mäts mellan elevens folkbokföringsadress och den ansökta skolan. En annan mätning görs även från folkbokföringsadress till den närmaste alternativa skolan. Den elev som får längre avstånd till den alternativa skolan får förtur. Bedömningen ska vara likvärdig för alla elever. Beräkningen av avstånd sker automatiskt via Alingsås kommuns kartsystem.
6.	Lottning	Om flera elever får samma relativa avstånd, används lottning för att avgöra vem/vilka av eleverna med samma avstånd som erbjuds plats

3. Förtydligande

3.1. Barn/elever med skyddade personuppgifter

Om en person riskerar att utsättas för brott, förföljelser eller allvarliga trakasserier kan Skatteverket aktivera skyddade personuppgifter. Skyddade personuppgifter är Skatteverkets samlingsnamn för de olika skyddsåtgärderna *skyddad folkbokföring, sekretessmarkering och fingerade personuppgifter* inom folkbokföringen².

Urvalskriteriet *barn med skyddade personuppgifter* avser att barn och elever med något av ovan nämnda skydd ges förtur vid placering på en skola. Kommunen utgår från Skatteverkets registrerade uppgifter. Saknas skydd hos Skatteverket kan underlag från kvinnojour eller liknande instans styrka pågående utredning.

3.2. Särskilda skäl

För att en elev ska placeras före annan elev med motivering *särskilda skäl* krävs en gedigen utredning av förskolan/skolans barn- och elevhälsoteam och berörd rektor. Kriteriet *särskilda skäl* definieras enligt följande:

- *Barn/elev med behov av omfattande stödinsatser som inte kan tillgodoses vid en annan skola än vid den ansökta skolan. Kommunen har då skyldighet att placera eleven vid den specifika skola om elevens behov av särskilt stöd uteslutande kan tillgodoses vid denna skola.*
- *Barn/elev som av någon eller några anledningar behöver prövas individuellt utifrån sociala, psykosociala, funktionsnedsättningssammanhang med hänsyn till att skollagens intentioner uppfylls.*

Avlämnade förskola/skola ska åberopa *särskilda skäl* innan ansökningsperioden för skolvalet påbörjas den 15 november. Det är mottagande rektor som avgör om det är särskilda skäl eller ej. Elever som tidigare gått på en fristående enhet i kommunen eller flyttar in i kommunen som åberopar särskilda skäl kontaktar enhetschef för barn- och elevhälsa som inhämtar information och gör en bedömning.

Bedömning görs av rektor utifrån behov innan urval påbörjas. Underlag måste peka på att skolgången inte kan fullgöras på ett likvärdigt sätt för eleven vid en annan skola. *Särskilda skäl* innefattar exempelvis inte var vännerna får sin skolplacering eller var eleven hade undervisning i hem- och konsumentkunskap och moderna språk i årskurs 6.

² Skatteverket, folkbokföring – *skyddade personuppgifter*.

<https://skatteverket.se/privat/folkbokforing/skyddadepersonuppgifter>(Länk uppdaterad 2026-06-29).

3.3. Folkbokförda har förtur före utomkommunala

Eftersom hemkommunen har huvudansvar för skolgången för barn/elever i sin kommun, prioriteras folkbokförda barn/elever i Alingsås kommun före barn och elever folkbokförda i andra kommuner. Om det finns underlag med stöd i 10 kap. 25§ eller 9 kap. 13§ skollagen 2010:800 kan eleven tas emot under urvalskriterium 2, särskilda skäl.

Att ha en korrekt folkbokföringsadress regleras i folkbokföringslagen 1991:481. Det är viktigt att rätt folkbokföringsadress är registrerad eftersom den utgör grunden för mätningen av relativ närhet. Eventuella kända framtida förändringar som flytt både till, men även inom, kommunen måste meddelas till kommunen innan urvalsprocessen genomförs. Felaktig folkbokföringsadress då urvalsprocessen påbörjats kan påverka både vilken skola eleven placeras på samt rätten till skolskjuts. Vid misstanke om felaktig folkbokföring görs en anmälan av kommunen till Skatteverket.

3.4. Syskonförtur

Syskonförtur gäller endast om eleven har syskon som går kvar i önskad verksamhet i förskoleklass till och med årskurs 3 vid skolstart. Som syskon räknas helsyskon, halvsyskon samt så kallade "bonussyskon", alltså barn som är folkbokförda på samma adress men inte har samma vårdnadshavare.

3.5. Relativ närhet

Relativ närhet innebär att avstånd mäts mellan elevens folkbokföringsadress och den önskade skolan. En annan mätning görs från folkbokföringsadress till närmaste alternativa skola.

Vid beräkning av relativ närhet mäts avstånd utifrån närmast färdväg vilken inkluderar gång- och/eller cykelbana samt vanliga vägar. Beräkningen av avstånd sker automatiskt via Alingsås kommuns kartsystem för att säkerställa likabehandling. Stigar räknas inte som färdväg.

Relativ närhet innebär att de elever som får längre i avstånd till en alternativ skola får plats på den önskade skolan. Se avsnitt 6 för exempel på uträkning av relativ närhet. För elever som saknar skola nära hemmet erbjuds skolskjuts. Separat ansökan måste göras av vårdnadshavare via e-tjänst på www.alingsas.se.

3.6. Lottning

Om flera elever får samma relativa närhet, används lottning för att avgöra vem/vilka av eleverna med samma avstånd som erbjuds plats.

Tre personer deltar i lottningen för att processen ska vara oberoende av individuell påverkan.

- En observatör
- Planeringsstrateg ansvarar för att skriva ner elevernas namn och lägga i en ogenomskinlig behållare
- Verksamhetschef, administrativ chef eller förvaltningschef drar lott och skapar en turordningslista. Det första namnet som dras kommer att erbjudas den första platsen som blir tillgänglig på skolan osv

4. Skolbytesansökningar under läsåret

I Alingsås kommun ges möjlighet till skolbyten löpande under läsåret. En förutsättning för skolbytet är att plats finns på den önskade skolan. Finns inte möjlighet att ta emot eleven på önskad skola och eleven har en pågående skolplacering i kommunen erbjuds inte en annan skola utan eleven går kvar på nuvarande skola. Förutsatt att det är en skola nära hemmet.

Ett skolbyte kan påverka rätten till skolskjuts. Vid osäkerhet om ditt barns skolbyte påverkar skolskjutsen, ta kontakt med planeringsstrateg för skolskjuts innan ansökan görs.

4.1. Urvalskriterier för skolbyte och inflyttning till kommunen utanför skolvalet

Urvalskriterierna tillämpas endast om en skola inte kan ta emot alla elever och har sin utgångspunkt i Skollagen. I övriga fall sker placering alltid utifrån vårdnadshavarnas önskemål. Förtydligande för varje urvalskriterium finns i avsnitt 3.

Ordning	Urvalskriterium
1.	Barn/elever med skyddade personuppgifter
2.	Barn/elever med särskilda skäl
3.	Folkbokförda i Alingsås har förtur före barn/elever folkbokförda i annan kommun
4.	Syskonförtur (F-3)
5.	Barn/elever som flyttar in i kommunen har förtur före de som önskar skolbyte inom kommunen
6.	Relativ närhet
7.	Lottning

4.2. Inflyttning till kommunen under läsåret

Elever som flyttar in i kommunen har förtur före elever som ansöker om skolbyte inom kommunen. Plats erbjuds utifrån urvalskriterierna under punkt 4.1.

Skulle den önskade skolan inte kunna ta emot eleven, kommer eleven erbjudas plats på en annan skola nära hemmet. Elever som får nekande beslut får ett separat beslut hemskickat med information om hur överklagan kan ske. Om eleven bereds plats i annan än önskad skola framkommer det i det beslutet vilken skola eleven fått plats i.

Val av önskad skola kan påverka rätten till skolskjuts. Vid osäkerhet, ta kontakt med planeringsstrateg för skolskjuts innan ansökan görs.

4.3. Flytt till annan kommun under läsåret

Om en elev som har en skolplacering eller har fått en skolplacering i skolvalet i Alingsås kommun flyttar till en annan kommun under läsåret, har eleven rätt att gå kvar läsåret ut på den skolenhet eleven är antagen på. Om eleven önskar fortsätta sin skolgång i Alingsås kommun därefter måste en ny ansökan göras utifrån de nya förutsättningarna att eleven är folkbokförd i en annan kommun.

5. Reservantagningslista

5.1. Efter skolvalet

Alla elever som inte fått plats på sin önskade skola under skolvalet, får ett skriftligt nekande beslut och hamnar automatiskt på en reservantagningslista som finns kvar fram till och med den 15 maj.

- Vårdnadshavare till eleverna på reservlistan kontaktas löpande om plats blir ledig på den önskade skolan.
- Om vårdnadshavare får erbjudande och tackar nej plockas eleven bort från reservlistan och eleven näst på tur erbjuds plats.
- Eleven kan stå med på reservlistor till olika skolor om man ansökt och prövats rätten till flera skolor.
- Reservantagningslistorna från skolvalet är giltiga fram till och med den 15 maj samma år man påbörjar sin skolplacering. Därefter tas alla reservlistor bort och vårdnadshavaren får ansöka om skolbyte enligt avsnitt 4.

Skolval för läsåret 27/28 tas reservlistan bort 15 maj 2027.

Skolval för läsåret 28/29 tas reservlistan bort 15 maj 2028.

6. Beräkning av relativ närhet

6.1. Elever boende nära varandra

Aisha har sökt Stadsskogensskolan. Det är 850 meter mellan folkbokföringsadressen och Stadsskogensskolan. Aisha har Kullingsbergsskolan som närmaste alternativa skola. Det är 1600 meter till Kullingsbergsskolan. Den relativa närheten beräknas då genom att ta skillnaden mellan den närmsta skolan och den sökta skolan:

1600 meter (närmaste skolan förutom vald skola) – 850 meter (vald skola) = 750 meter. Aisha får då en urvalspoäng på 750 meter. Det innebär att det skulle vara 750 meter längre till den närmsta alternativa skolan, än den sökta skolan.

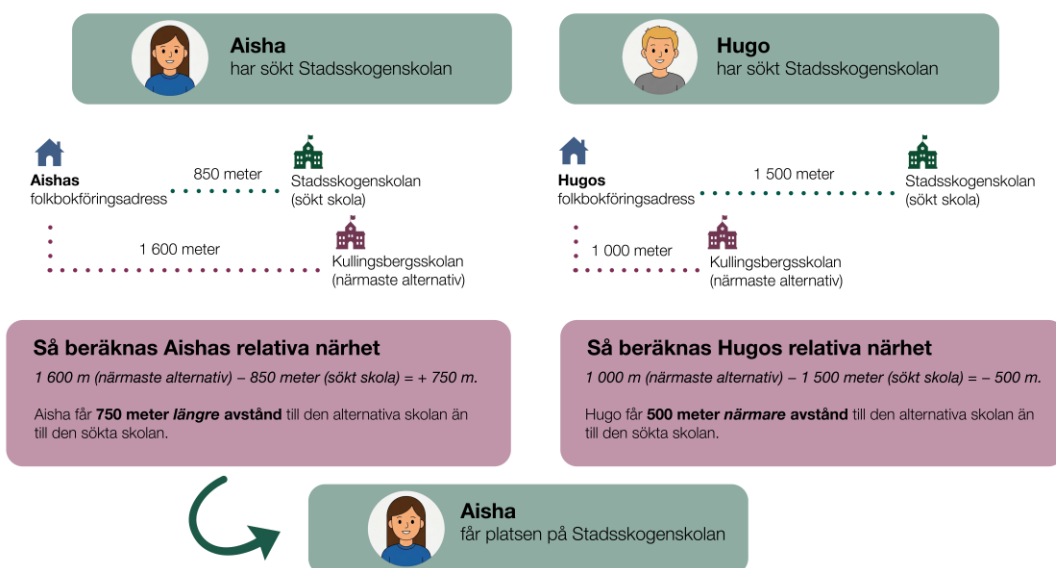
Hugo har också sökt Stadsskogensskolan. Det är 1500 meter mellan folkbokföringsadressen och Stadsskogensskolan. Hugo har också Kullingsbergsskolan som närmsta alternativ. Dit är det 1000 meter. Den relativa närheten beräknas då på samma sätt som för Aisha:

1000 meter (närmaste skolan förutom vald skola) – 1500 meter (vald skola) = - 500 meter. Hugo får då en urvalspoäng på minus (-) 500 meter. Det innebär att det är 500 meter närmare till Kullingsbergsskolan än Stadsskogensskolan.

Om Stadsskogensskolan endast kan erbjuda en plats, skulle Aisha erbjudas platsen. Det beror på att Aisha får 750 meter längre till den alternativa skolan, medan Hugo får 500 meter närmare till Kullingsbergsskolan, som är hans närmaste alternativ.

Relativ närhet

Relativ närhet innebär att avstånd mäts från elevens folkbokföringsadress till den önskade skolan och till närmaste alternativa skola. Om den önskade skolan endast kan erbjuda en plats får eleven med längst avstånd till den alternativa skolan platsen.

6.2. Elever boende längre ifrån varandra

Hjalmar har sökt Nohagaskolan. Det är 200 meter mellan folkbokföringsadressen och Nohagaskolan. Hjalmar har Gustav Adolfsskolan som närmaste alternativ. Det är 400 meter till Gustav Adolfsskolan. Den relativa närheten beräknas då genom att ta skillnaden mellan den närmsta skolan och den sökta skolan:

400 meter (närmaste skolan förutom vald skola) – 200 meter (vald skola) = 200 meter. Hjalmar får då en urvalspoäng på 200 meter. Det innebär att det skulle vara 200 meter längre till den närmsta alternativa skolan, än den sökta skolan.

Soraya har också sökt Nohagaskolan. Det är 4000 meter mellan folkbokföringsadressen och Nohagaskolan. Soraya har också Gustav Adolfsskolan som närmsta alternativ. Det är 4500 meter. Den relativa närheten beräknas då på samma sätt som för Hjalmar:

4500 meter (närmaste skolan förutom vald skola) – 4000 meter (vald skola) = 500 meter. Soraya får då en urvalspoäng på 500 meter. Det innebär att det är 500 meter längre till Gustav Adolfsskolan än Nohagaskolan.

Om Nohagaskolan är full och endast en elev kan erbjudas plats, skulle Soraya erbjudas platsen. Det beror på att Hjalmar får 200 meter längre till skolan närmast hemmet (förutom valda skolan), medan Soraya får 500 meter längre till Gustav Adolfsskolan, som är hennes närmaste alternativ. Det spelar alltså ingen roll att Hjalmar bor närmast Nohagaskolan, eftersom det är relativ närhet som beräknas. Den elev som förlorar minst, sett till avstånd, nekas plats till förmån för eleven som får längre i avstånd till en alternativ skola nära hemmet.

Relativ närhet

Relativ närhet innebär att avstånd mäts från elevens folkbokföringsadress till den önskade skolan och till närmaste alternativa skola. Den elev som får längst avstånd till den alternativa skolan får plats på den önskade skolan.

